

סוגרים שבוע

מספרים ש...

בעבור כוס חלב

ילד עני נהג למכור סחורה מדלת לדלת כדי לממן את לימודיו בבית הספר. יום אחד כשנקש על דלת אחד הבתים חש צמא גדול והחליט לבקש כוס מים. נערה צעירה פתחה את הדלת, ובתגובה לבקשתו היא הביאה לו כוס חלב גדולה. הוא שתה באיטיות ואז שאל: "כמה אני חייב לך?" "אתה לא חייב לי דבר", ענתה, "אמא למדה אותנו שלא לקבל תשלום תמורת חסד".

"אם כך", אמר, "אני מודה לך מעומק לבי".

שנים רבות לאחר מכן, אותה נערה חלתה באופן אנוש במחלה נדירה. הרופאים המקומיים לא מצאו מזור למחלתה ושלחו אותה לבית החולים שבעיר הגדולה. ד"ר הווארד קלי נקרא לחדר המומחים. כאשר הוא שמע מאיזו עיר הגיעה זיק מיוחד נדלק בעיניו. הוא הלך לחדרה וזיהה אותה מיד. הוא חזר לחדר המומחים כשהוא נחוש לעשות כמיטב יכולתו להציל את חייה. מאותו יום והלאה, הוא ייחס תשומת לב מיוחדת למקרה שלה. לאחר מאבק ממושך הם ניצחו והיא הבריאה. ד"ר קלי ביקש מהמשרד להעביר אליו את החשבון הסופי לצורך אישור. הוא הסתכל בו, רשם משהו בצד, והחשבון נשלח לחדרה. היא חששה לפתוח אותו, משום שהייתה בטוחה שתיאלץ לשלם אותו עד סוף חייה.

בסופו של דבר היא הסתכלה ושמה לב לכמה מילים הרשומות בצד החשבון: "שולם במלואו באמצעות כוס חלב אחת. על החתום, ד"ר הווארד קלי".

פותחים שולחן שאלות לדיון משפחתי

שמיטה – "שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֶךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרֶמֶךָ וְאֶסְפְּתָה אֶת תְּבוּאָתָהּ. וּבַשְּׁנָה הַשְּׁבִיעִית שָׁבַת שְׂדֶךְךָ לְאֶרֶץ שְׁבַת לָהּ שְׂדֶךְךָ לֹא תִזְרַע וְכְרֶמְךָ לֹא תִזְמַר" (כהג-ד) – מדינת ישראל של היום היא מעצמת היי-טק, והחקלאות תופסת מקום זניח בכלכלתה. האם אתם רואים בזה בעיה? האם באופן אישי אתם חשים משיכה לעיסוק בעבודת האדמה? בעידן המודרני כאשר רוב המשק אינו חקלאי האם יש משמעות לשביתת הארץ? האם אפשר ליישם את הרעיון של השמיטה גם תחומים אחרים (עסקים, מערכת החינוך, הבריאות וכו')? כיצד?

מתוך הפרשה

תקציר הפרשה: קדושת הארץ – מצוות השמיטה והיובל * מצוות גאולת קרקע * היחס לנזקקים (עני, עבד עברי, ישראל שנמכר לגוי).

שבת הארץ

"אז למה לא כל יום שבת" שרים הילדים. ובאמת, מי מאיתנו לא אוהב את השבת? השקט ממהומות השבוע, השלווה והרגיעה ששורים על הבית ועל כל היושבים בו, הפנאי ללכד שוב את המשפחה, בקיצור – עונג אמיתי. מפתיע לגלות בפרשת השבוע שגם שנת השמיטה מכונה 'שבת': "...כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה...".

מה משמעות הדימוי בין יום השבת לשנת השמיטה, מעבר לעובדה ששניהם מגיעים לאחר ספירה של שבעה ימים/שנים?

פירוש נפלא לקשר הזה כתב הרב קוק בהקדמה לחיבורו "שבת הארץ": "היחיד מתנער מחיי-החול לפרקים קרובים, - בכל שבת". תפקידה של השבת לאפשר לכל אחת ואחד מעם ישראל להתנער פעם בשבוע מחיי החולין, להרים קצת את הראש מעל ענייני העולם הזה ולנשום אוויר פסגות. בכך, מתגלה הנטייה הטבעית של עם ישראל לדבקות בה', נטייה שלא תמיד קל לגלותה בחיי היום-יום. "באה שבת באה מנוחה", מנוחה גופנית שמסייעת לחשוף את המימד הרוחני שבנו.

וממשיך הרב קוק: "את אותה הפעולה, שהשבת פועלת על כל יחיד, פועלת השמיטה על האומה בכללה". המרוץ הכלכלי אחרי כסף ונכסים, התחרות והדאגה הפרטית לקיום, מחשיכה את אור הנשמה בכל האומה. וגם אם מצליח האדם איכשהו לשמור את הראש מעל המים, משהו באור הנשמה הציבורי מתעמעם. כולם טרודים יותר מדי בענייני החול, והקודש קצת נזנח. לעם ישראל כאומה יש יעוד מוסרי – רוחני לעולם. כל עוד יישחק הצד הזה ונשקע לתוך עולם המעשה, תאבד האומה את ערכה הייחודי. על כן, באה מדי שבע שנים שנת השמיטה, ופועלת בעם כולו את מה שפעלה השבת בכל יחיד. החברה כולה מתפנה מן העיסוק החקלאי – כלכלי ומעמיקה את הקשר לה'. היבול שהעסיק את החקלאי שייך כעת לכולם ללא הבדלי מעמדות וללא תחרות. בשנה כזאת מתפתחת העדינות והרגישות לחלש ולנזקק והחברה כולה מתרוממת ומתעדנת.